

การศึกษาสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาในเขตอำเภอชายแดนไทย-เมียนมา
อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2

A Study Knowledge Standard of the School Administrators in Thai-Myanmar Border Area,
Maesot District, Tak Province Under the Tak Primary Education Service Area Office 2

ปรียารัตน์ สิงห์แก้ว¹ สติพร เขาวนชัย²

E-mail: krupreyarat@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาสมรรถนะและเปรียบเทียบสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาในเขตอำเภอชายแดนไทย-เมียนมา อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก จำแนกตามขนาดสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก ได้มาด้วยการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) จำนวน 242 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (one-way ANOVA) เปรียบเทียบพหุคูณตามวิธีของเชฟเฟ่

ผลการวิจัยพบว่า สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาในเขตอำเภอชายแดนไทย-เมียนมาในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด อยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณ ส่วนผลการเปรียบเทียบสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาในเขตอำเภอชายแดนไทย-เมียนมา จำแนกตามขนาดสถานศึกษาในภาพรวม พบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการพัฒนาวิชาชีพ ด้านการบริหารสถานศึกษา ด้านกิจการและกิจกรรมนักเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 นอกนั้นไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ: สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา, อำเภอชายแดนไทย-เมียนมา

Abstract

The objective of this research were to study and to compare the competency of the school administrators in Thai-Myanmar border area, Maesod district, Tak province as classified by school sizes. The samples were 242 persons by stratified random sampling. The research instrument was the questionnaire and the statistics for data analyzed by using mean, standard deviation and one-way ANOVA. Multiple comparison tests by Scheffe's method

The results of this research were as follow: The competency of the school administrators in Thai-Myanmar border area, Maesod district, Tak province revealed that all aspects were found at high level and comparisons of the competency of the school administrators classified by school sizes revealed that all aspects were significantly different at the level of 0.05 and individual aspects of professional development, education administration and student affairs and the student activities were significantly different at the level of 0.05

Keywords: the competency of the school administration, Thai-Myanmar border area

ความเป็นมาของปัญหา

การจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมีระบบบริหารการจัดการที่ดีในสถานศึกษา สมรรถนะผู้นำจึงมีความสำคัญต่อการพัฒนาองค์กรและการจัดการในทุกๆระดับ ทั้งในระดับท้องถิ่น ระดับประเทศและระดับโลก ความสำเร็จขององค์กรขึ้นกับภูมิปัญญาและแนวปฏิบัติที่สร้างสรรค์ของผู้นำองค์กร ผู้บริหารสถานศึกษาซึ่งถือว่าเป็นผู้นำองค์กรที่มีความสำคัญที่สุดเพราะเป็นผู้นำนโยบายและโครงการต่างๆ ไปสู่การปฏิบัติอันจะส่งผลต่อผู้เรียน ครู สถานศึกษาและชุมชน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2550: 1)

สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา (2559: 47) ได้กำหนดมาตรฐานความรู้ของผู้บริหารสถานศึกษาตามข้อบังคับคุรุสภา ว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ พ.ศ. 2556 กำหนดสาระความรู้และสมรรถนะของผู้ประกอบวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษาตามมาตรฐานความรู้ ซึ่งประกอบด้วยสมรรถนะทั้ง 7 ด้าน คือ 1) การพัฒนาวิชาชีพ 2) ความเป็นผู้นำทางวิชาการ 3) การบริหารสถานศึกษา 4) หลักสูตร การสอน การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ 5) กิจการและกิจกรรมนักเรียน 6) การประกันคุณภาพการศึกษา 7) คุณธรรม จริยธรรม และ

¹ นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรการบริหารการศึกษา สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

² อาจารย์ประจำสาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

จรรยาบรรณ สมรรถนะดังกล่าวจะเป็นเครื่องมือชีวิตสำคัญที่ผู้บริหารสามารถดำเนินการต่างๆ ของโรงเรียนได้ประสบความสำเร็จมากน้อยเพียงใด การบริหารสถานศึกษาที่ได้นั้นต้องได้รับการประสานความร่วมมือ ร่วมใจของบุคลากรทุกฝ่ายในโรงเรียนและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้บรรลุตามภาระหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุดบรรลุวัตถุประสงค์

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 จังหวัดตากมีพื้นที่ติดชายแดนไทย - เมียนมา ถึง 5 อำเภอ โดยประชากรมีความหลากหลายทางชาติพันธุ์และวัฒนธรรมในอำเภอแม่สอด ได้มีภารกิจหลักในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อให้เด็กและเยาวชนทุกระดับทุกประเภทได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้ อย่างมีความสุข(เปรมใจ วังศิริไพศาล, 2553, หน้า3) กล่าวว่าการศึกษาคือพื้นฐานสำคัญที่จะช่วยลดความเสี่ยงของเด็กข้ามชาติได้ในระดับหนึ่ง เป็นเครื่องมือในการพัฒนาเด็กให้มีทักษะเบื้องต้นในการเข้าถึงความรู้ที่จำเป็นต่อการใช้ชีวิตและปกป้องตนเองจากภัยที่ต้องเผชิญ รวมทั้งการเปิดโอกาสการเข้าถึงการศึกษาจะเป็นยุทธศาสตร์ที่สำคัญที่จะทำให้คนสามารถสร้างประโยชน์ให้กับสังคมที่ตนอาศัยอยู่ได้ แรงานที่สามารถอ่านออกเขียนได้มีทักษะความรู้มีความสำคัญอย่างมากในการสร้างความเข้มแข็งและเป็นกำลังสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศไทยและภูมิภาคอาเซียนในวงกว้าง ในการขับเคลื่อนนโยบายสู่การปฏิบัติของการจัดการศึกษาแก่เด็กข้ามชาติ และเด็กที่ไม่มีสัญชาติไทย ยังเป็นอุปสรรคในการเข้าถึงการศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560: 8) จากการศึกษาสภาพปัญหาการจัดการศึกษาในพื้นที่ที่ติดต่อกับชายแดน พบว่า นักเรียนขาดทักษะการใช้ภาษาไทย หลักสูตรการศึกษาไม่สอดคล้องกับบริบทและความต้องการพัฒนาของพื้นที่ การจัดการเรียนการสอนไม่ครบ 8 กลุ่มสาระ มีครูไม่ครบชั้น และสอนไม่ตรงตามวุฒิ ครูย้ายบ่อย ขาดแคลนสื่อการเรียนการสอน เทคโนโลยี ครูภัณฑ์ วัสดุอุปกรณ์และเครื่องมือเครื่องจักรที่ทันสมัย ไม่มีคุณภาพ และไม่ได้มาตรฐาน รวมถึงงบประมาณที่ได้รับไม่สอดคล้องกับสภาพการดำเนินงานจริง นอกจากนี้ปัญหาการจัดการศึกษาข้างต้นแล้ว ยังมีปัญหาอื่น ๆ ที่ส่งผลกระทบต่อการจัดการศึกษา ให้มีคุณภาพ อาทิ ความยากจนของประชาชนในพื้นที่ชายแดน การขาดความเข้าใจในวัฒนธรรมระหว่างกลุ่มชาติพันธุ์ และประเทศเพื่อนบ้าน การย้ายถิ่นของประชาชน ปัญหาความไม่สะดวก ในการคมนาคม ปัญหาภาวะทุพโภชนาการ รวมถึงขั้นตอนในการดำเนินการเข้าประเทศมีข้อจำกัดที่ทำให้การ นำบุคลากรไปจัดการเรียนการสอน และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันในประเทศเพื่อนบ้านมีความล่าช้า

ผู้บริหารสถานศึกษาในเขตอำเภอชายแดน จึงเป็นผู้มีบทบาทสำคัญที่จะสามารถขับเคลื่อนองค์กรไปสู่ความสำเร็จได้นั้นต้องเป็นบุคคลที่มีสมรรถนะ คุณลักษณะ ความสามารถของบุคคลที่แสดงออกมากในเชิงพฤติกรรมที่ส่งผลให้บุคลากรปฏิบัติงานหรือกระทำสิ่งต่างๆ ได้ตามมาตรฐานและส่งผลให้องค์กรดำเนินกิจกรรมต่างๆ ได้ตามวัตถุประสงค์ ประสบความสำเร็จและบรรลุเป้าหมายตามที่ต้องการ ซึ่งสามารถวัดและสังเกตเห็นได้ว่าเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ ทักษะและลักษณะอื่นๆ ที่โดดเด่นกว่าบุคคลอื่นๆ ในองค์กร (จรรยาบรรณ ศิริรัมย์, 2554: 8)

ดังนั้นปัญหาจากปัจจัยแวดล้อมต่างๆ การบริหารงานในสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องใช้ความสามารถที่มีให้เหมาะสมสอดคล้องกับบทบาทปฏิบัติหน้าที่ให้ประสบผลสำเร็จในการบริหารงาน ด้วยเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงต้องการศึกษาสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาในเขตอำเภอชายแดนไทย - เมียนมา อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก ตามสาระความรู้และสมรรถนะของผู้ประกอบวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษาตามมาตรฐานความรู้ เพื่อนำมาเป็นประโยชน์ต่อการบริหารงานในพื้นที่ที่มีความแตกต่างหลากหลายทางชาติพันธุ์ โดยข้อมูลที่ได้จะนำไปสู่การวางแผนการบริหารจัดการและเป็นแนวทางในการพัฒนาสมรรถนะของผู้บริหารให้มีประสิทธิภาพ เพื่อประโยชน์แก่หน่วยงานและผู้ที่เกี่ยวข้องใช้เป็นข้อมูลและแนวทางในการแก้ปัญหาการกำหนดนโยบายของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตากเขต 2 ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาในเขตอำเภอชายแดนไทย-เมียนมา อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก
2. เพื่อเปรียบเทียบสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาในเขตอำเภอชายแดนไทย-เมียนมา อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก

จำแนกตามขนาดสถานศึกษา

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประเภทของการวิจัย
การวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Research)
2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในเขตอำเภอชายแดนไทย-เมียนมา อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก ปีการศึกษา 2563 จำนวน 605 คน โดยแบ่งเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 38 คน และครูผู้สอนจำนวน 567 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในเขตอำเภอชายแดนไทย-เมียนมา อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก ปีการศึกษา 2563 จำนวน 242 คน โดยแบ่งเป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 15 คน ครูผู้สอนจำนวน 227 คน โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยการใส่ตารางสำเร็จรูปของ Krejcie & Morgan (1970, อ้างถึงใน สถิรพร เชาวน์ชัย, 2561) เลือกกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified random sampling) ตามสัดส่วนของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในแต่ละโรงเรียนอำเภอแม่สอด จังหวัดตาก

3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

แบบสอบถามสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาในเขตอำเภอชายแดนไทย-เมียนมา อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

3.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะเป็นการตรวจสอบรายการ (Check list)

3.2 ถามเกี่ยวกับสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาในเขตอำเภอชายแดนไทย-เมียนมา อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ จำนวน 48 ข้อ แบ่งออกเป็น 7 ด้าน ได้แก่ ด้านการพัฒนาวิชาชีพ จำนวน 5 ข้อ ด้านความเป็นผู้นำทางวิชาการ จำนวน 8 ข้อ ด้านการบริหารสถานศึกษา จำนวน 10 ข้อ ด้านหลักสูตรการสอน ด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ จำนวน 7 ข้อ ด้านกิจกรรมและกิจกรรมนักเรียน จำนวน 5 ข้อ ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา จำนวน 5 ข้อ และด้านคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณ จำนวน 8 ข้อ

โดยการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการ ดังนี้

1) ศึกษาค้นคว้าหลักการ แนวคิด เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาในคู่มือการพัฒนาสมรรถนะผู้บริหาร สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาตามข้อบังคับคุรุสภา ว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ พ.ศ. 2556 ได้กำหนดสาระความรู้ สมรรถนะของผู้ประกอบวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ

2) สร้างแบบสอบถามฉบับร่างนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษา

3) นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว และให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน เพื่อตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (Content Validity) และการใช้สำนวนภาษาโดยพิจารณาความสอดคล้องระหว่างนิยามศัพท์เฉพาะและข้อคำถาม

4) นำแบบสอบถามมาหาค่า IOC (Item-Objective Congruence Index: IOC) และเลือกข้อที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป โดยแบบสอบถามมีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.67 – 1.00 ซึ่งได้ข้อคำถามทั้งสิ้น 48 ข้อ

5) นำเสนอแบบสอบถามปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญแล้วนำไปทดลองใช้ (try-out) เพื่อหาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามกับ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก ปีการศึกษา 2563 จำนวน 40 คนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ ด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha-coefficient) ของครอนบัก (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.95

6) นำแบบสอบถามที่ได้รับการตรวจสอบคุณภาพแล้ว มาปรับปรุงแก้ไขแล้วเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อความสมบูรณ์ของเนื้อหา

7) เตรียมแบบสอบถาม ที่ผ่านการปรับปรุงตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อเก็บข้อมูล

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 ผู้วิจัยยื่นขอหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร ถึงผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนอำเภอแม่สอด จังหวัดตาก

4.2 ผู้วิจัยส่งหนังสือขอเก็บข้อมูล พร้อมส่งแบบสอบถามถึงผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนอำเภอแม่สอด จังหวัดตากเป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อทำหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

4.3 ผู้วิจัยตรวจสอบจำนวนและความถูกต้องของแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืน ซึ่งผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด จำนวน 242 ฉบับ ได้รับฉบับที่สมบูรณ์กลับคืน จำนวน 242 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการนำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์มาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป (SPSS) ซึ่งแบ่งการวิเคราะห์ออกเป็น 3 ตอน

5.1 วิเคราะห์สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามด้วยความถี่ และร้อยละ

5.2 วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาในเขตอำเภอชายแดนไทย-เมียนมา อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก ด้วยค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

5.3 เปรียบเทียบสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาในเขตอำเภอชายแดนไทย-เมียนมา อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก จำแนกตามขนาดสถานศึกษา วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (one-way ANOVA) เมื่อพบความแตกต่างระหว่างคู่ให้ทดสอบความแตกต่างระหว่างคู่โดยใช้การเปรียบเทียบพหุคูณ (Multiple comparison tests) ตามวิธีของเชฟเฟ (Scheffe's method)

ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาในเขตอำเภอชายแดนไทย-เมียนมา อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก

1.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามจำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามตำแหน่ง พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา มีจำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 6.20 และครูผู้สอน มีจำนวน 227 คน คิดเป็นร้อยละ 93.80

จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามวุฒิการศึกษา พบว่า วุฒิการศึกษาปริญญาตรี มีจำนวน 146 คน คิดเป็นร้อยละ 60.30 และวุฒิการศึกษาปริญญาโท มีจำนวน 96 คน คิดเป็นร้อยละ 39.70

จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน พบว่า มากกว่า 5 ปี มีจำนวน 159 คน คิดเป็นร้อยละ 65.70 และ 1-5 ปี มีจำนวน 83 คน คิดเป็นร้อยละ 34.30

จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามขนาดสถานศึกษา พบว่า สถานศึกษาขนาดกลาง มีจำนวน 163 คน คิดเป็นร้อยละ 67.40 รองลงมา สถานศึกษาขนาดใหญ่ มีจำนวน 56 คน คิดเป็นร้อยละ 23.10 และสถานศึกษาขนาดเล็ก มีจำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 9.50

2. ผลการศึกษาสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาในเขตอำเภอชายแดนไทย-เมียนมา อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก

ตารางที่ 1 แสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาในเขตอำเภอชายแดนไทย-เมียนมา อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก ในภาพรวมทั้ง 7 ด้าน

ด้าน	สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษา	(n = 242)		ระดับ	อันดับที่
		\bar{X}	S.D.		
1	ด้านการพัฒนาวิชาชีพ	4.16	0.68	มาก	7
2	ด้านความเป็นผู้นำทางวิชาการ	4.26	0.65	มาก	3
3	ด้านการบริหารสถานศึกษา	4.21	0.67	มาก	5
4	ด้านหลักสูตร การสอนการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้	4.20	0.71	มาก	6
5	ด้านกิจการและกิจกรรมนักเรียน	4.28	0.71	มาก	2
6	ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา	4.22	0.73	มาก	4
7	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณ	4.36	0.72	มาก	1
	รวม	4.24	0.65	มาก	-

จากตารางที่ 1 การศึกษาสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาในเขตอำเภอชายแดนไทย-เมียนมา อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.24$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.36$) รองลงมา ได้แก่ ด้านกิจการและกิจกรรมนักเรียน อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.28$) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ด้านการพัฒนาวิชาชีพ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.16$)

3. ผลการเปรียบเทียบสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาในเขตอำเภอชายแดนไทย-เมียนมา อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (one-way ANOVA)

ตารางที่ 2 แสดงการเปรียบเทียบสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาในเขตอำเภอชายแดนไทย-เมียนมา อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก จำแนกตามขนาดสถานศึกษา

ที่	รายการ	ขนาดสถานศึกษา						F-test	Sig.	เปรียบเทียบรายคู่
		ขนาดเล็ก (n=23)		ขนาดกลาง (n=163)		ขนาดใหญ่ (n=56)				
		\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.			
1	ด้านการพัฒนาวิชาชีพ	4.27	0.70	4.07	0.72	4.38	0.47	4.85*	0.01	(2<3)
2	ด้านความเป็นผู้นำทางวิชาการ	4.40	0.58	4.20	0.70	4.41	0.47	2.71	0.07	-
3	ด้านการบริหารสถานศึกษา	4.37	0.57	4.13	0.73	4.38	0.47	3.60*	0.03	(2<3)
4	ด้านหลักสูตร การสอนการวัดผลและประเมินผล การเรียนรู้	4.35	0.61	4.13	0.77	4.35	0.54	2.49	0.09	-
5	ด้านกิจการและกิจกรรมนักเรียน	4.48	0.58	4.19	0.76	4.45	0.52	4.15*	0.02	(2<3)
6	ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา	4.40	0.64	4.16	0.80	4.32	0.50	1.85	0.16	-
7	ด้านคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณ	4.50	0.59	4.29	0.80	4.48	0.48	1.88	0.16	-
รวม		4.40	0.58	4.17	0.71	4.40	0.44	3.30*	0.04	(2<3)

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 2 การเปรียบเทียบสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาในเขตอำเภอชายแดนไทย-เมียนมา อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก จำแนกตามขนาดสถานศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถามในภาพรวม พบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการพัฒนาวิชาชีพ ด้านการบริหารสถานศึกษา และด้านกิจการและกิจกรรมนักเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ส่วนด้านความเป็นผู้นำทางวิชาการ ด้านหลักสูตร การสอนการวัดผลและประเมินผล การเรียนรู้ ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา และด้านคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณ พบว่าไม่แตกต่างกัน

ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างคู่โดยใช้การเปรียบเทียบพหุคูณ (Multiple comparison test) ตามวิธีของเชฟเฟ (Scheffe's method) พบว่า สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถามที่อยู่ในสถานศึกษา ขนาดใหญ่มีมากกว่าผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาขนาดกลาง

อภิปรายผล

จากผลการวิจัย เรื่อง สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาในเขตอำเภอชายแดนไทย-เมียนมา อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก ผู้วิจัยได้อภิปรายผลดังนี้

1. การศึกษาสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาในเขตอำเภอชายแดนไทย-เมียนมา อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก ในภาพรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณ ทั้งนี้ เนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้นำองค์กรปฏิบัติตนแบบอย่างที่ดีมีคุณธรรม จริยธรรมที่เหมาะสมเป็นผู้ที่มีความเสียสละ ประโยชน์ส่วนตนเพื่อประโยชน์ของส่วนรวม ผู้บริหารสถานศึกษาในเขตอำเภอชายแดนไทย-เมียนมา มีการขับเคลื่อนพัฒนาการศึกษาด้านพื้นฐานความหลากหลายทางวัฒนธรรม บริหารงานบนหลักพื้นฐานของมนุษยธรรมและหล่อหลอมคุณธรรมจริยธรรมของผู้เรียนให้สามารถอยู่ร่วมกันได้บนความแตกต่างทางวัฒนธรรม ส่งเสริมพัฒนาการศึกษาชายแดนให้ได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ ทำให้คนในองค์กรมีความศรัทธาเชื่อมั่น ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความสุจริตและเป็นผู้ที่เสียสละทำให้ผู้ร่วมงานในสถานศึกษาเกิดความเชื่อถือและเชื่อมั่นในตัวผู้นำ สอดคล้องกับธีระ รุญเจริญ (2550: 55) ที่กล่าวว่าไว้ว่าภาวะผู้นำทางคุณธรรมจริยธรรม ถือเป็นต้นแบบในวิชาชีพ และกิจกรรมส่วนตัว การส่งเสริมพฤติกรรมความซื่อสัตย์ สุจริตในโรงเรียนและชุมชน แสดงให้เห็นความเอาใจใส่ถึง ความชื่นชอบ ส่งผลถึงประสิทธิผลและประสิทธิภาพของการบริหารจัดการองค์การ คุณธรรม จริยธรรม เป็นคุณสมบัติที่สำคัญอย่างหนึ่งของนักบริหาร จะช่วยให้การบริหารงาน ของผู้บริหาร เป็นไปด้วยความราบรื่น บรรลุจุดมุ่งหมายได้อย่างดียิ่งขึ้น ผู้บริหารหากขาดคุณธรรม จริยธรรม ย่อมจะไม่ได้ได้รับความเคารพนับถือ การให้ความร่วมมือในการทำงาน จากเพื่อนร่วมงาน คุณธรรม เป็นสิ่งสำคัญควบคู่กับ จริยธรรม เพราะจริยธรรม คือ ความประพฤติที่ติงามถูกต้องสังคม ยอมรับ สามารถทำให้ตนเอง คนในสังคมรอบด้านอยู่ร่วมกันได้อย่างเป็นสุข ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยจรรยาบรรณ พลชนะ (2558: 97) ศึกษาคุณธรรมและจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 3 พบว่า คุณธรรมและจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 3 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ด้านที่มี

ค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ ด้านส่งเสริมและพัฒนาให้ผู้ร่วมงานมีคุณธรรม และจริยธรรมที่เหมาะสม รองลงมา ได้แก่ด้านเป็นผู้นำเชิงคุณธรรม จริยธรรม และปฏิบัติตนเป็นแบบ อย่างที่ดี

2. ผลการเปรียบเทียบสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาในเขตอำเภอชายแดนไทย-เมียนมา อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก จำแนกตามขนาดสถานศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถามในภาพรวม พบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านที่แตกต่างกัน ได้แก่ ด้านกิจการและกิจกรรมนักเรียน ด้านการบริหารสถานศึกษาและด้านการพัฒนาวิชาชีพ ทั้งนี้เนื่องมาจากสถานศึกษาขนาดใหญ่มีโครงสร้างการทำงานที่เป็นระบบ บุคลากรเพียงพอและมีความพร้อมในการพัฒนาสถานศึกษา ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องมีการแสวงหาความรู้เพื่อพัฒนาวิชาชีพอย่างต่อเนื่องและนำความรู้ ทักษะ นำมาปรับใช้ในการ บริหารสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ จนเกิดการยอมรับ เชื่อมั่น ศรัทธาจากครูและบุคลากร ในขณะที่ผู้บริหารสถานศึกษาขนาดกลาง มีปัจจัยความพร้อมในการพัฒนาสถานศึกษาที่น้อยกว่า ทั้งด้านสภาพแวดล้อม บริบทของสถานศึกษาทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาขนาด กลางเน้นการบริหารงานสถานศึกษาและความต้องการของผู้เรียนเป็นหลัก ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยนายชาติ โพธิกุล (2552) ศึกษาเรื่องสมรรถนะผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 ตามมาตรฐานวิชาชีพของคุรุสภา จำแนก ตามขนาดโรงเรียนมีค่าเฉลี่ยแตกต่างกันโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ ได้แก่ สมรรถนะผู้บริหารโรงเรียนขนาดใหญ่ สมรรถนะผู้บริหารโรงเรียนขนาดกลาง และสมรรถนะผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็ก

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาในเขตอำเภอชายแดนไทย-เมียนมา อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก ผู้วิจัยสรุป ผลการวิจัยดังนี้

1. ผลการศึกษาสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาในเขตอำเภอชายแดนไทย-เมียนมา อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณ ด้าน กิจการและกิจกรรมนักเรียน ด้านความเป็นผู้นำทางวิชาการ ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา ด้านการบริหารสถานศึกษา ด้าน หลักสูตร การสอน การวัดผลและการประเมินผลการเรียนรู้ ตามลำดับและด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ด้านการพัฒนาวิชาชีพ

2. ผลการเปรียบเทียบสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาในเขตอำเภอชายแดนไทย-เมียนมา อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก จำแนกตามขนาดสถานศึกษาในภาพรวม พบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการพัฒนาวิชาชีพ ด้านการบริหารสถานศึกษา ด้านกิจการและกิจกรรมนักเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ส่วน ด้านความเป็นผู้นำทางวิชาการ ด้านหลักสูตร การสอนการวัดผลและการประเมินผลการเรียนรู้ ด้านการประกันคุณภาพการศึกษา และ ด้านคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณ พบว่าไม่แตกต่างกัน ผลการทดสอบความแตกต่างระหว่างคู่โดยใช้การเปรียบเทียบพหุคูณ (Multiple comparison test) ตามวิธีของเชฟเฟ้ (Scheffe's method) พบว่า สมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษา ขนาดใหญ่มีมากกว่าผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาขนาดกลาง

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

ผลการวิจัยพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดของสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาในเขตอำเภอชายแดนไทย-เมียนมา อำเภอ แม่สอด จังหวัดตาก คือ ด้านการพัฒนาวิชาชีพ ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาพัฒนาตนเอง เป็นผู้นำในการเปลี่ยนแปลง ศึกษางานวิจัย และนำผลงานวิจัยเป็นองค์ความรู้พัฒนาวิชาชีพในการบริหารสถานศึกษานำนวัตกรรมมาพัฒนาการบริหารสถานศึกษาให้มี ประสิทธิภาพและประสิทธิผล

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ควรวิเคราะห์องค์ประกอบของสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาที่สอดคล้องกับบริบทในเขตอำเภอชายแดน ไทย-เมียนมา อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2550). **หลักสูตรพัฒนาผู้นำการเปลี่ยนแปลง เพื่อรองรับการกระจายอำนาจสำหรับผู้บริหารการศึกษาและ ผู้บริหารสถานศึกษา**. นครปฐม: สถาบันพัฒนาครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). **แผนพัฒนาการศึกษาพื้นที่ชายแดน พ.ศ.2560-2564**. สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

- ขจรศักดิ์ ศิริมัย. (2554). การพัฒนาระบบสมรรถนะเพื่อพัฒนาทรัพยากรบุคคล. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร.
- จรรุวรรณ พละมา. (2558). การศึกษาคุณธรรมและจริยธรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาหนองคาย เขต3. มหาวิทยาลัยนครพนม.
- ชาติรี โพธิกุล. (2552). สมรรถนะผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี เขต 2 ตามมาตรฐานวิชาชีพของคุรุสภา. ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ธีระ รุญเจริญ. (2550). ความเป็นมืออาชีพในการจัดและบริหารการศึกษายุคปฏิรูปการศึกษา. กรุงเทพฯ: ข้าวฟ่าง.
- สกริพร เขาวนชัย. (2561). การวิจัยทางการบริหารการศึกษา. ภาควิชาบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร.